

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v soboto, dne 7. julija 1934.

Štev. 75.

Občni zbor Trg. društva „Merkur“

Velik govor predsednika dr. Fr. Windischerja o zaslugah »Merkurja« in sedanjem gospodarskem položaju

Matica vseh trgovskih organizacij je Trgovsko društvo »Merkur« in že samo zato je občni zbor društva pomemben dogodek za vse slovensko trgovstvo. Pa tudi svoj poseben pomen, ker na njem redno podaja njegov predsednik dr. Windischer dobro preudarjeno poročilo o stanju slovenskega gospodarstva, ki je tako po svoji analizi ko po svojih smernicah pravi kaži-pot za bodoče delo.

Osrednja organizacija vsega trgovstva je bilo včasih društvo »Merkur«, danes pa so precejšen del njegove naloge prevzele druge organizacije, zaradi česar je tudi zanimanje za društvo nekoliko popustilo. Obžalovati je treba to, tem bolj, ker je bil »Merkur« vedno ono društvo, ki je združevalo v ustvarjajočem delu tako trgovce ko trgovske sodrujke. Že samo zaradi te velike naloge »Merkurja« je treba, da se poveča zanimanje za delo društva, ker je edino na ta način mogoče ohraniti lepe tradicije slovenskega trgovstva, katerih najsvetejši čuvar je baš trg. društvo »Merkur«. V duhu teh tradicij treba vzgojiti tudi današnji trgovski naraščaj, če hočemo, da bo slovenska trgovina tako napredovala, kakor je stalno napredovala od postanka »Merkurja«. Danes je že skoraj pozabljeno, kaj je vse vzkliko iz »Merkurja« in zato je bilo dobro in potrebno, da je predsednik Windischer v

svojem govoru to omenil. Kajti zdrava tradicija nastaja le, če novo delo vzklije iz prejšnjega dela, če veže novo in staro generacijo isto prizadevanje. Le na ta način pa se ustvarja tudi kultura.

Ob primeroma dobri udeležbi je otvoril večerajšnji občni zbor Trgovskega društva »Merkur« predsednik dr. Windischer, konstatiral sklepčnost, nato pa še pred prehodom na dnevni red predlagal udanostno brzojavko kralju, kar je občni zbor z navdušenjem odobril.

Pozdravlja zlasti zelo številno zastopano časopisje ter ga prosi, da ostane društvu še naprej naklonjeno, ker je uspeh vsake organizacije, zlasti pa vsake meobvezne v mnogem odvisen le od opore, ki mu jo daje tisk.

Pozdravlja nadalje zastopnike ljubljanskega Združenja trgovcev, predsednika Karla Sossa in tajnika Šmucua. Združenje je vedno podpiralo Trgovsko društvo »Merkur«, skupno delo obeh organizacij je bilo plodonosno in naj bi ostalo tako tudi v bodoče. Toplo pozdravlja tudi predsednika razsodišča dr. Majarona. Nato sporoča pozdrave predsednika Zveze trg. Združenj Josipa Kavčiča, ki je zadržan, da bi se udeležil občnega zbora.

Nato je podal dr. Windischer svoje poročilo o delu in zgodovini »Merkurja«, v drugem delu pa je orisal naš sedanji gospodarski položaj. Vsled pomanjkanja prostora moremo danes objaviti le prvi del njegovega govora.

Govor predsednika dr. Windischerja

Letos smo vstopili v 34. leto društvene obstanka in dela. V tem razdobju so se zgodile velikanske izpremembe v našem narodu v političnem, gospodarskem, kulturnem in socialnem pogledu. V pričetku našega stoletja ustanovljeno, je bilo naše društvo prva trgovska stanovska organizacija na narodni podlagi, ki je na široko razpela svoja krila na vse dežele, kjer so stanovali Slovenci, pa je v tistih narodno in stanovsko ponižnih časih za Slovence združila trgovce in trgovske nastavlence. Obe okolnosti, delo po vseh slovenskih deželah in skupna organizacija gospodarja in nameščencea, sta imeli ugodne posledice za razvoj društvenega delovanja. Mogoče je bilo zbrati najbolj žive ljudi po vseh naših krajih izmed trgovcev in trgovskih sodrujnikov.

V našem društvu se je kmalu po premaganju začetnih težav razvilo živahno delo, ki je v prvi vrsti zbiralo naše ljudi trgovskega stanu v en krog, ki je imel premišljen namen, delati smotreno za probujo našega človeka v trgovskem stanu in prizadevati se z vsemi dovoljenimi sredstvi za osamosvojo naše trgovine. Vedeti treba, da je bilo tedaj težko delati, ker je bilo le malo sposobnih mož in pa voljnih za tako delo, ki je zadelo v mnogem pogledu na težave in tudi na neprijateljstvo celo med rojaki. Že kar prestari konservativci v našem jarem meščanstvu so z nezaupanjem gledali, kaj prinese ta tedaj še nenavadni stanovski pojav v naših krajih. Bilo je tudi takih, ki so v nas zrlili novo strujo s socialističnimi nagnjenji. Dejstvo pa je, da so po kratkih letih v Ljubljani sami prešle dotlej ne v naših rokah se nahajajoče stanovske in dobrotnorne ustanove v slovenske roke.

Društvo je skrbelo, da se je širila stanovska zavest, da mo dobili svoj strokovni tisk, svoj trgovski jezik, svoje najpotrebnejše strokovne knjige, svoje slovensko

dopisovanje in slovensko knjigovodstvo. Izobrazbo je naše društvo nudilo s svojim glasilom, s trgovskim koledarjem, s predavanji, s čitalnico, urejeno predvsem za mladega trgovca, s knjižnico, s poučnimi sestanki, z učnimi tečajji in s stanovskimi zbori.

Zanimivo je za ves poznejši razvoj v naših stanovskih organizacijah glede obrambe trgovskega stanu, da sem — ne brez prezira med trdo liberalno mislečimi ljudmi začel v našem društvu že pred 30 leti gibanje za sposobnostni dokaz v trgovini. Moje prvo predavanje v Merkurju je imelo za predmet vprašanje sposobnostnega dokaza v trgovini pa je o tem tudi bilo potem pisano v našem tedanjem glasilu. Svoboda v trgovini in prosto vstopanje v trgovske vrste, tudi če so bili to ljudje, ki niso imeli preje nobenega opravila s trgovino, je bila tedanje čase mogočna krilatca, ošabno geslo in je bilo treba tudi nekaj poguma, da smo se postavili v naših krajih po robu temu geslu. Danes je za zavednega trgovca prva in zadnja misel, da sme trgovati samo izvežban človek.

Od spodaj navzgor gledano v tistih časih nismo imeli nobenih strokovnih šol, tudi ne začetnih poleg praktičnega dela obstoječih, celo v Ljubljani je bila gremijalna šola brez slovenskega pouka in je bilo precej truda treba, da smo dobili posamezne predmete, počenši s trgovskim dopisovanjem, ki ga je prevzel ravnatelj Ivan Volc. Na svojih shodih smo glasno zahtevali svoje trgovske šole, pa je vendar prešlo še skoraj 10 let, da je Ljubljana dobila dvorazredno trgovsko šolo, ustanovljeno od kranjskega deželne odbora, v resnici v nasprotju s stanovsko zahtevo naših gospodarjev ob petdesetletnici trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Moj prijatelj in tovariš dr. Viktor Murnik je nale-

tel na močno nasprotstvo, ko je začel akcijo za trgovsko akademijo v Ljubljani.

Med Slovenci so bile tedaj še žalostne razmere, pa smo celo, kadar je šlo za take strokovne in stvarne stvari, imeli časa in volje dovolj, da smo se šli liberalce in klerikalce. V našem društvu, ki si je za majhne slovenske razmere že pridobilo nekaj častitljivosti po tolikih letih svojega dela med sicer dokaj mlajšimi stanovskimi organizacijami, je bilo dejansko vse do leta 1914 osredotočeno organizatorno delo v korist naših trgovcev in naše trgovine. Iz našega društva je nastal preporod v mogočni panogi našega gospodarstva. Dolgo časa so z nami korakali skupaj tudi naši industriji in najboljši obrtniki. Obrtniki so leta 1907 dobili prvo splošno obrtniško organizacijo v slovenskem obrtnem društvu v Ljubljani.

V novi državi je prišlo kmalu do bolj-ših razmer. V našem društvu se je začelo delo za osnovanje gremijalnih organizacij po političnih okrajih Slovenije, pa sem v našem društvu

pripravil pravila za ustanovitev Zveze trgovskih gremijev,

ki je spomladi leta 1920 ob času veličastvenega drugega vseslovenskega trgovskega shoda v Unionski dvorani povežala v enoto slovenske obvezne organizacije. Že na tistem ustanovnem shodu Zveze trgovskih gremijev sem v svojem nagovoru v imenu našega društva poudarjal potrebo, da po ustanovitvi Zveze trgovskih organizacij v Sloveniji nastaja nov cilj v Zvezi trgovskih organizacij za vso našo državo. Ta misel, že tedaj odločno poudarjena, je bila uresničena nedavno tega po odlični zaslugi našega podpredsednika Josipa J. Kavčiča, ki že 11. leto urejuje naše glasilo »Trgovski Tovariš«.

Gospodarske in socialne in seveda tudi kulturne prilike so se po vojni temeljito izpremenile. Za trgovsko izobrazbo sedaj skrbe razni trgovski tečajji, dvorazredne trgovske šole in pa trgovski akademiji v Ljubljani in Mariboru. Za nadaljnje trgovske študije je visoka šola v Zagrebu. Mnogo naše trgovske učee se mladine pa obiskuje tudi trgovske visoke šole v tujini, v Avstriji, Nemčiji, Švici, Franciji in tudi v Italiji.

V trgovini so se razmere mogočno izpremenile v narodnem pogledu. Naš živelj, ki je pokazal posebno ob času prevrata, ko se nam je takorekoč v gospodarskem pogledu obrnil svet, veliko sposobnot in prispebnost, je v trgovini v mali, srednji in veliki zavzel mesto, ki mu gre. Število trgovskih obratov je naraščalo. Znatna je delitev po strokah in je razčlenjenost številna. V času do leta 1930 je naraščanje šlo prehitro v prvi vrsti zategadelj, ker ni bilo zadostnega varovala ob pravem času po sposobnostnem dokazu. To ni moglo vedno tako iti in sedaj se opaža v nevsčeni dobi obraten pojav v znatni in trdi selekciji.

Naše društvo je vsa leta skupna organizacija trgovskega dela. Ker smo že v početnih časih pričeli s principom, da lepa beseda lepo mesto najde in smo šli srednjo pot, nam je bilo mogoče v naših krajih preprečiti mnoga trenja in mnoge nemire, ki so jih doživljali v trgovini sosednjih mest. Imeli smo ob pravem času preudarne može na vodilnih trgovskih mestih, ki so znali izogniti se neprijetnostim in naprotstvom med gospodarjem in uslužbencem. Tako se je pri nas brez resnega trenja uredilo mnogo prej nego v drugih krajih vprašanje nedeljskega počitka, vprašanje zapiranja in odpiranja trgovin, mnoga važna vprašanja službenega razmerja.

Nasprotstvo med gospodarjem in uslužbencem ni bilo nikdar tako veliko v naših krajih kakor drugod. Mlad narod smo bili, ki ni imel še svoje razpredene trgovine, pa je bila trgovina sploh še premalo gosto zastopana po krajih, ki so malo ob stran velikega prometa. Vladalo je čisto patrijarhalno razmerje med gospodarjem in uslužbencem, vajenca in pomočnika ter sodrujnika so smatrali za člana svoje družine in se je vse življenje razvijalo prav po domače. Nasprotstvo se tudi ni moglo prav razviti, ker je bilo trgovskemu naraščaju, v kolikor je bil količjak sposoben, zapisano in sojeno, da pride v razmeroma zgodnjih letih do samostojnosti. Nad 30 let so mladi trgovci tiste čase komaj postali stari v svojem službenem razmerju.

Vse, kar je s tem v zvezi, zlasti pa vprašanje starostnega zavarovanja in starostne preskrbe, ni bilo za splošnost tega razmeroma maloštevilnega stanu posebno pereče. Ko je vprašanje penzijskega zavarovanja v Avstriji postalo aktualno, je bilo celo med uslužbenci pri nas mnogo nasprotja proti uvedbi starostnega zavarovanja za trgovske sodrujke. Mnogo tudi zategadelj, ker obeti niso bili najboljši: Dolga doba čakanja na rento in skromne datjave ob dosti napetih plačilih. Do izpoznanja te potrebe je prišlo stoprav polagoma in odločno šele zadnjih 10 let v novi državi, ko je nastopila v trgovinskem stanu že gnječa in je bila zastopanost in razčlenjenost že gosta do prenasitčenosti. V našem društvu je bilo dovolj preudarnosti in daljnovidnosti v tem pogledu, pa so naši vodniki odločno poudarjali potrebo, da treba poskrbeti za stara leta našim nameščencem po kupčijskih podjetjih. V našem glasilu, v naših izjavah in v naših govorih, ki so programatičnega značaja, je bilo jasno dovolj in dosledno poudarjeno to stališče. Ker so začeli nemili časi za naše male in srednje trgovce poslednja leta, je misel o potrebi starostnega zavarovanja in bolniške preskrbe hitro dobivala vnetih pristašev med trgovskimi gospodarji in med obrtniki. V takem okolju je seveda dovezetost za potrebo, preskrbeti nameščence ob časih nadlog, dokaj večja.

Zivimo v času, ko se hitro pozablja in skrbi vsakega dneva ne dajo mnogo misliti na preteklost. Vobče je v gospodarskem življenju malo smisla za pretekle zasluge, ker je pogled vedno obrnjen v prihodnost. Tako je danes, ko v organizacijah vseh vrst ni tako sklenjenega sodelovanja kakor je potrebno za vodnike, da imajo oporo in zadostno donišče, celo delo v prisilnih organizacijah težavno. Mi pa smo prostovoljna organizacija in nam je zategadelj uveljavljanje prav posebno težavno. Včasih je bilo pri nas središče celotnega trgovskega in stanovskega gibanja. Vse akcije so se v našem društvu rodile in vodile. Po prevratu pa se je po naravnih zakonih zgostila mreža stanovskih obveznih organizacij, ki so prevzele velik del našega delokroga. Od nas zamišljene, od nas zahtevane, od nas često naravnost ustanovljene, imajo te organizacije sedaj svoj odmerjen delokrog. Naše društvo, ki je z vso upravičenostjo rečeno matica trgovskega stanovskega dela in premišljene stanovske propagande, je danes nekako v vlogi gospodarja, ki je izročil domačijo svojim dobrim sinovom. Nikogar ne zavidamo, veselimo se dela vsake trgovske organizacije, vemo tudi, da je moralo priti do delitve dela in da danes ni več mogoče tisto patrijarhalno sožitje med gospodarjem in uslužbencem, ali naših zaslug za probujo in razvoj slovenske trgovine in slovenskega trgovskega stanu v slovenskih krajih nobeden razborit trgovec ne bi smel pozabljati pa bodisi samostojen, bodisi da je v službi. Naše društvo je vedno iskalo srednjo pot, pot preudarnosti in domenkov pa je po tej poti tudi mnogo doseglo. Razumljivo je, da v gospodarsko slabih časih zavladala čmernost, osobito v taki dobi kot je naša, v kateri je gmotna skrb pa tudi želja za uživanje velika, ali navzlic neugodnim prilikam in kljub temu, da je težko zbirati članstvo na skupno delo in

skupne priredbe, vendar v jedro naše organizacije ne sme seči obup nad sedanji razmerami. Jedro naših deloljubnih delavcev ne sme zgubiti veselja do dela v organizacijah, čeprav je nevhvaležno, kajti ne more biti dvoma o tem, da pridejo zopet boljši in svetlejši časi. Nisem namreč pristaš tistih, ki pravijo, da še nikdar ni bilo tako slabo kakor je sedaj. Priznavati je, da je to in ono v drči, ali kdor nekolično pozna zgodovino osobito naših krajev, bo lahko dobil priče za to, da je bilo mnogokrat dosti slabše in osobito, da smo krepko napredovali na polju socialne kulture in se povzpeli tako daleč, da je danes mnogo več umevanja za potrebe bližnjega, ki je v nadlogi, kakor nekdanj in še ne predaleč nazaj.

Svoj govor je zaključil dr. Windischer z besedami: Slika našega gospodarskega stanja ni vesela, toda ne smemo kloniti z duhom, temveč z optimizmom in vztrajnostjo delati za zboljšanje.

Po živahnem odobravanju, ki ga je vzbudil govor dr. Windischerja, je podal

tajniško poročilo g. Avgust Agnola.

Tudi njegovo, v krasni slovenščini sestavljeno poročilo je zelo splošno odobravanje. Iz močno vezane — in mi dostavljano, tudi lepo vezane — knjige nam je obrnil list za listom ter nam podal posamezna poglavja iz društvenega življenja. Vsled kratko odmerjenega prostora se moramo omejiti le na glavne stavke iz teh poglavij.

Najprej se je tajnik Agnola v lepih besedah spomnil umrlih članov in je njegov govor poslušal ves občni zbor stoji. Umrli so: prokurist in odbornik društva Fran Adamič, trg. sodrnik Marko Banda, trgovec Maks Vale iz St. Jerneja, ravnatelj Josip Malenšek in tajnik Anton Pintar.

Nato je poročal o društveni poslovalnici, ki je kljub težavnim časom vendarle mogla preskrbeti mnogim službo. Naj bi se trgovci in sodrniki posluževali te poslovalnice še v večji meri.

Tesno zvezan s poslovalnico je **podporni**

sklad, za katerega je zlasti deloval društveni predsednik. Mnogim je bil ta podporni sklad prava rešitev.

Poučni tečaji za nemščino, laščino, slovensko stenografijo in knjigovodstvo so bili tudi v letošnjem letu uspešni. Knjižnice žal ni bilo mogoče znatneje povečati, a upati je, da se to v prihodnje posreči.

Nato poroča tajnik o »Trgovskem tovarištvu«, ki ga ureja že enajsto leto g. Josip Kavčič (živio-klici) ter Trg. koledar, ki ga prav tako vzorno ureja g. Zelenik (novi živio-klici).

Mesto plesa je društvo tudi letos priredilo nabiralno akcijo za podporni fond, za katero sta si pridobile posebnih zaslug gospe Jelka dr. Bretlova in Ivanka Leskovičeva.

Ko je po zaslugi omenil še vzorno vestno delo **blagajnika Josipa Kreka** je tajnik podal društveno statistiko: Trgovsko društvo »Merkur« šteje 1 častnega predsednika, 14 častnih, 35 ustanovnih, 20 podpornih članov sodrnikov, 493 rednih članov sodrnikov, 191 rednih članov trgovcev in 60 podpornih članov trgovcev.

Ko je podal še svoje poročilo **blagajnik Josip Krek** in je bil na predlog preglednika **Vrbaniča** izrečen odboru soglasno absolutorij, se je prešlo na volitve ter so bili soglasno izvoljeni:

za predsednika: dr. Fran Windischer, za 1. podpredsednika: Albin Smerkolj, za 2. podpredsednika: Anton Skrajnar, v odbor pa: Josip J. Kavčič, Avgust Agnola, Pavel Fabiani, dr. Rudolf Marn, Josip Krek, Anton Verbič, Janko Krek, dr. Ivan Pless, Ivan Orel, Slavko Mirič, Ivan Jeras, Jelka dr. Bretlova, Avgust Jurjovec, Fran Kovač, Ignacij Novak, Ivanka Leskovič, Viktor Šober, Zvonimir Lukič, Ivo Samec, Ciril Korošec, Roman Golob, Vilko Lampe, Valter Lavrenčič, Karol Seljak, Slavko Rožane, Ivan Vidmajer, Fran Dolničar in Drago Rak, za preglednika računov Fr. Zelenik in Vrbanič, za predsednika društvenega razsodišča pa dr. Majaron.

S tem je bil uspešni občni zbor Trgovskega društva »Merkur« zaključen.

sklep iz te konstatacije je samo eden: da povečamo lastno proizvodnjo. Če bomo pametno delali, potem bomo pač povečali proizvodnjo na ta način, da je povečamo s sodelovanjem že obstoječih železarn. Kolikor morejo te povečati z lastnimi sredstvi proizvodnjo, to treba pospeševati, če pa ne morejo obstoječe železarne prevzeti vse nove proizvodnje, potem je pač treba ustanoviti nove. Čisto napačno pa bi delali, če bi povečali proizvodnjo na ta način, da bi ustvarjali na enem polju nadprodukcijo, dočim bi na drugem obstojalo še naprej pomankanje. In le proti temu so nastopile Jesenice. Ali je bil potemtakem protest Jesenic neupravičen?

G. Šantič pravi, da se v Jugoslaviji železne konstrukcije in tračnice sploh ne proizvajajo. Zakaj pa se tega ne loti železarna v Zenici. Tračnice vendar neobhodno potrebujemo? Zakaj ne bi Zenice razširile svoj obrat in proizvajale tračnice? Jesenice eno, Zenica drugo, kaj je treba, da nastane med njima konkurenca, ko pa obe skupaj premalo proizvajata!

Zdi se nam, da bi bilo vse že mnogo bolje in da vse te debate sploh ne bi bilo treba, če bi država svoje podjetje v Zenici komercionalizirala ali pa ga kratkoma prodala domačim zasebnikom. Potem ne bi Zenice stale 18 mesecev brez dela sredi najbogatejšega rudarskega bazena, temveč bi že davno našle možnost, da bi obratovale v polnem obsegu. Zlasti v težki industriji odloča tudi to, kako se dela in mesto, da se gleda na Jesenice z neprijaznimi očmi, bi bilo mnogo bolje, da bi se od njih naučili delati.

Na vse zadnje pa še o odkritju g. Šantića, da so Jesenice na meji. V času, ko je akcijski radij aeroplanov daleč nad 1000 kilometrov, so seveda v primeru vojne v nevarnosti le Jesenice. Zato bodo tudi Nemci prestavili iz Porurija vso svojo težko industrijo, isto bodo storili Francozi v Alzaciji; Škodovi zavodi pa se bodo preselili pod Karpate. Ne čudimo se, če še vedno nismo prišli na zeleno travco, če morejo še po tolikih letih strašiti po našem vodilnem časopisju tako abotni »razlogi«.

Prodaja ribjega olja v drogerijah

Na pritožbo proti prepovedi prodaje ribjega olja v drogerijah je izdala kr. banska uprava Dravske banovine pod VI. No. 5486/3 z dne 4. maja t. l. naslednjo odločbo glede prodaje ribjega olja v drogerijah:

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je s sklepom S. br. 6613 z dne 21. maja 1932. dejansko dovolilo prodajo očiščenega ribjega olja razen v javnih lekarnah in sanitetnih ustanovah, ki po zakonu imajo pravico prodajati to olje, tudi drogerijam, pod pogojem, da jih vodijo strokovnjaki. Ministrstvo je izdalo dne 28. marca 1934. pod št. 2649 tozadevno tolaženje, da so pod strokovnjaki v rešitvi 6613 z leta 1932. morejo smatrati tudi oni drogist, ki vodijo drogerije v smislu § 60/6 obrtnega zakona in kateri izpolnjujejo pogoje § 66/1 obrtnega zakona.

Prepoved prodaje ribjega olja je torej v nasprotju z ministrskim sklepom št. 6613 z dne 21. maja 1932. in št. 2644 z dne 28. marca 1934.

Tečaj za moško in damsko krojenje v Ljubljani

Tečaj za pospeševanje obrta Zbornice za TOI priredi v Ljubljani poseben tečaj za moško in damsko kroještvo. Poučeval bo po svojem patentiranem krojnem trikotu krojaški mojster Šauer, ki je že zelo uspešno poučeval v enakem tečaju, ki je bil v Mariboru. Tečaj bo od 30. julija do 4. avgusta, in sicer tri ure dopoldne za moško in 3 ure popoldne za damsko krojenje. Od 6. do 9. avgusta bo vsednevno praktično izdelovanje moške obleke na podlagi priučenega krojnega sistema. Udeleženci za moški, kakor tudi oni za damski krojni tečaj, dobe proti odškodnini 10 Din mali trikot za vezbanje, trikot za praktično uporabo pa si lahko nabavijo pri vodji tečaja, ako ga bodo želeli. Pristojbina za tečaj bo izjemoma radi težkega gospodarskega položaja krojaškega obrtništva Din 50.—, dokazano revnim obrtnikom in brezposelnim pomočnikom pa se bo na prošnjo po redno in uspešno dovršenem tečaju vrnila ta pristojbina delno ali v celoti. Vse stroške tečaja nosi zbornični zavod PO.

Prijave za moški in posebej za damski krojni tečaj naj pošljejo zainteresenti najkasneje do 20. julija t. l. na Zavod P. O. Zbornice za TOI v Ljubljani.

Posvetu

Skupščina je sprejela zakon, po katerem se ustanovi za mesto Subotica, ki je tretje največje mesto v državi, poseben srez. Nadalje je sprejela zakon o izenačenju meničnega prava.

Skupščina je predložil prosvetni minister zakonski načrt o muzejih, s katerim se unificira organizacija muzejev. Državni muzeji bodo v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu, Skoplju, Sarajevu in Splitu. Ti muzeji se vzdržujejo iz proračunskih sredstev. Morejo pa imeti tudi svoje fonde, ki pa jih tudi upravlja država. Novi zakonski načrt ureja tudi vprašanje muzejskega osebja ter nakupovanja starin.

Albanska vlada je sklenila, da ustanovi konzulata v Splitu in v Dubrovniku, da se na ta način utrdi njene gospodarske zveze z Jugoslavijo.

MacDonald je odšel na dopust tudi iz razloga, ker je zmagalo v angleški vladi naziranje vojnega ministra, da treba utrditi francosko-angleško zvezo. Angleški generalni štab je zato tudi že začel pripravljati angleško-francosko vojaško zvezo.

Na prvi seji nemške vlade po krvavih dogodkih so bili sprejeti trije zakoni. S prvimi se proglašajo vse usmrtnive kot zakonite. Z drugim postane član vlade poveljnik nemške vojske, generalštabni šef Fritsch. S tretjim zakonom pa se izpreminja dosedanji zakon o edinstvenosti države ter stranke. S tem je tudi na zunaj priznano, da je postala vojska gospodar položaja.

Hitler in Göring imata neprestane seje o reorganizaciji napadalnih oddelkov. Njih število bo zmanjšano od treh na 1 milijon. Kdor ni popolnoma zanesljiv, mora iz napadalnih oddelkov.

V Nemčiji so se pojavili letaki s tem besedilom: Naš voditelj je mrtev, toda revolucija koraka naprej. Sedaj pridejo na mesto ubitih voditeljev SA ljudje, katerim so njih ideje tuje. Hitler je le orodje reakcije in sluga veleindustrije in kapitala, ki preganjata delavstvo.

Dvojni vlogi je igral v nemških dogodkih propagandni minister Göbbels. Na eni strani je kot zvest »prijatelj« Röhma pripravil odpor proti razpustu SA-oddelkov, na drugi strani pa je sproti poročal o teh pripravah Hitlerju.

Število usmrčenih narodno-socialističnih voditeljev in drugih ljudi še dosedaj ni znano. Po vestih časopisov pa gre število brez sodbe usmrčenih ljudi v stotine. Lista usmrčenih ne bo objavljena.

Položaj v Nemčiji še vedno ni razčiščen. Vendar pa postaja vedno bolj jasno, da se vojska vedno bolj uveljavlja in da je njej pripadla zmaga.

Hitler je vsled zadnjih dogodkov baje ves potr. Zdravniki mu svetujejo, da gre na odih.

Nemški veleposlanik v Washingtonu dr. Luther je podal ostavko.

Čeprav so avstrijski narodni socialisti vsled dogodkov v Nemčiji močno potrli, zlasti vsled razpusta avstrijske legije, vendar niso prenehali z atentati, ki se še naprej venomer ponavljajo.

Dr. Renner, bivši avstrijski ministrski predsednik, je bil izpuščen iz zapore.

Za nadomestne volitve v senkem okraju so sklenili socialisti in komunisti sporazum. Velik del socialističnih poslancev pa je s tem kompromsom nezadovoljen, ker bi pri njem socialisti le izgubili in zato ni izključeno, da pride do novega razkola v francoski socialistični stranki.

Zakon o obvezni naobrazbi v pasivnem odporu proti zračnim napadom je sprejel francoski parlament.

Španska vlada je dosegla po celonočni in zelo hrupni seji parlamenta veliko zmago in je s tem preprečena vladna kriza. Parlament je po odglasovanju zaupnice vladi odšel na počitnice do oktobra.

Protivladno zaroto je odkrila policija na Portugalskem. Vodja zarote je bil neki višji letalski oficir. Voditelji zarote so bili aretirani.

Vsa japonska vlada je demisionirala vsled neke umazane afera, v katero je bil zapleten neki član vlade. Cesar je demisioniral sprejel in poveril s sestavo nove vlade admirala Okado. Vojaški krogi so sprejeli njegovo imenovanje z zadoščenjem, ker se začne z njim režim močne roke.

Komunisti so skušali v južnem delu države Chile z revolucijo priti na krmilo. Po tridnevem boju pa so bili premagani. Voditelji vstaje so bili justifikirani, drugi pa pridejo pred sodišče.

Debata o naši železni industriji

Agitacija proti Jesenicam se nadaljuje

V »Politiki« je objavil g. Milan Šantič članek o razširjenju državnega podjetja v Zenici, proti čemur da so Jesenice čisto neopravičeno nastopile. Na dveh kolonah razlaga g. Milan Šantič, kako da je razširjenje železarne v Zenici nujno potrebno ter navaja pri tem te razloge:

1. Večjih železarn razen Kranjske industrijske družbe na Jesenicah ter državne v Zenici nimamo. Vsled tega moramo dobavljati železni material v tujini, za kar dajemo na leto nad pol milijarde.

2. Danes ne proizvajamo doma niti polnih 45.000 ton železa, uvažamo ga pa nad 115.000 ton.

3. Jesenice in Zenica izdelujeta samo manjše izdelke, glavni železni material ko mostne konstrukcije in tračnice pa uvažamo.

4. Da bi začeli vse doma proizvajati, je nemogoče, ker bi bili za to potrebni dve milijardi, ki jih nimamo.

5. Mogli pa bi razširili obstoječo železarno v Zenici in jo modernizirati. O večjih investicijah pa za enkrat sploh ni govora.

6. Alarm Kranjske industrijske družbe proti nameravanemu malenkostnemu razširjenju Zenice je zato napačen, tem manj pa je KID upravičena protestirati, ko pa je investirala sama v zadnjih letih 150 milijonov dinarjev. Jesenice delajo, Zenica pa je bila 18 mesecev brez posla.

7. Jesenice hočejo na vsak način preprečiti načrt Zenice in se pri tem sklicujejo na neki »socialni« razlog, da bi potem prišlo 2500 delavcev na Jesenicah ob kruh. Kaj to ni »socialni« razlog, če je brez dela 3000 delavcev v Zenici, vzklika z ogorčenjem g. Milan Šantič.

8. Zenica je v sruču največjega in najbogatejšega rudarskega bazena in ima prvovrstno železo, Jesenice pa so na sami meji in morajo uvažati železo celo iz Zenice.

9. Delavska sila je v Zenici mnogo cenejša ko na Jesenicah in zato zaključuje svoja izvajanja g. Milan Šantič, da treba posvetiti Zenici vso pažnjo, ker gre tu za najvišje državne interese in interese narodne obrambe.

K tem izvajanjem g. Šantića — in vsakdo mora priznati, da smo jih reproducirali zelo objektivno — moramo dodati nekaj pripomb. Predvsem moramo opozoriti,

da delavci v Jesenicah prav nič niso protestirali proti razširjenju obrata v Zenici, temveč le proti temu, da bi Zenice začele izdelovati predmete, ki jih sedaj izdelujejo Jesenice v zadostni količini za vso državo. Jesenice so protestirale le proti temu, da se z razširjenjem obratovanja na enem kraju ubija obratovanje drugega domačega zavoda. Samo v tem je bil protest in če hoče g. Šantič, da je v svoji polemiki objektivni, potem ne sme na to resnico pozabiti.

Kakor pa kaže članek g. Šantića, bi imeli jeseniški delavci presneto prav, če bi protestirali še iz drugega razloga. Gospod Šantič pravi namreč, da je treba posvečati večjo pažnjo Zenici že zato, ker je tu delovna sila cenejša. To pa se pravi s preprostimi besedami: vse naj se koncentrira v Zenici, ker je treba tu delavcem manj plačati, kar pa mora seveda z logično konsekvenco privedi do tega, da bodo tudi drugod delavci slabše plačani. Naše mnenje pa je, da so danes delavci v Jugoslaviji že zadosti nizko plačani in da bi bilo treba s posebnim zakonom prepovedati vse one sramotno nizke plače, ki se plačujejo na jugu države. S še nadaljnjo proletarizacijo delavstva ne bo prav nikomur pomagano, najmanj pa industriji, ki od samih revežev ne more živeti. Ze celo pa ne gre, da plačuje državno podjetje delavce slabše od zasebnega. In če more KID, ki mora uvažati železo iz Zenice, ki plača tudi za svoje izdelke višje prevozne stroške, plačevati svoje delavce bolj ko državno podjetje, potem je to dokaz, da jih plačuje drž. podjetje mnogo preniko. Kajti vsaj tako, kot vsak zasebnik, mora državno podjetje plačevati delavce in naravnost neoprostljiv bi bil dumping z delavskimi plačami po drž. podjetju.

Nehati se mora že enkrat ona skrajno napačna miselnost, da se morajo socialno višje stoječe pokrajine prilagoditi socialno nižjim, ker pravo gospodarsko delo je le v tem, da se nižje stoječe dvignejo na nivo višje stoječih. V tem je tudi izhod iz krize. Sicer pa res ne razumemo, kako more skonstruirati g. Šantič nasprotje med Jesenicami in Zenicami.

Recimo, da so vsi podatki g. Šantića suho zlato. Kaj sledi iz teh podatkov? Da proizvajamo še enkrat manj železa in železnih izdelkov, kakor pa jih uvažamo. Logičen

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Po izkazu z dne 30. junija se je izpremenilo stanje Narodne banke (vse številke v milijonih Din) tako-le:

Skupna zlata in devizna podloga se je povečala za 1.6 na 1.863.3, in sicer se je zlata povečala za 8.3 na 1.773.4, devizna pa je padla za 6.7 na 82.1.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so padle za 12.04 na 32.4.

Vsota kovanege denarja v niklu in srebru se je zmanjšala za 61.4 na 250.2.

Menična posojila so padla za 3.9 na 1.575.2, lombardna pa so se povečala za 1.7 na 236.5; skupno so se torej posojila zmanjšala za 2.2 na 1.811.8.

Vrednostni papirji so se povečali za 1.2 na 17.9, prejšnji predjemi državi za 0.1 na 1.718.9, vrednosti rezervnega fonda za 15.2 na 88.7, vrednosti drugih fondov so se zmanjšale za 0.5 na 11.9 in vrednosti nepremičnin za 2.7 na 155.7.

Razna aktiva so padla za 15.2 na 134.8.

Na pasivni strani je povečan rezervni fond za 15.2 na 103.7, drugi fondi pa zmanjšani za 0.5 na 15.1.

Obtok bankovcev se je povečal za 110.1 na 4.142.0, zato pa so padle obveze na pokaz za 105.9 na 1.097.9.

Obveze z rokom so se zmanjšale za 4.4 na 926.7, razna pasiva pa za 60.0 na 220.4.

Skupno kritje znaša 35.56%, samo zlato pa 33.99%.

Obrestna mera je ostala neizpremenjena.

V prvem letošnjem poletju se je izpremenilo stanje Narodne banke tako-le:

	31. dec. 1933	30. jun. 1934
	v milijonih Din	
Zlata in devizna podloga	1.906.2	1.863.3
devize izven podloge	54.5	32.4
prejšnji predjemi države	1.715.5	1.718.9
posojila	2.101.9	1.811.8
obtok bankovcev	4.327.1	4.142.0
obveze na pokaz	1.031.0	1.097.9
obveze z rokom	1.106.3	926.7

Kritje nemške marke je zopet padlo in sicer od 2.3% na 2%. Zlata podloga je nazadovala od 72.5 na 70.2 milijonov mark, devizna pa se je povečala za 16 na 361 milijonov mark. Zelo pa se je povečal obtok bankovcev, ki je narasel od 3398 na 3777 milijonov mark, kar je vzrok zmanjšanemu kritju.

Angleški finančni minister je na seji parlamenta izjavil, da se ne more vrniti Anglija preje na zlato valuto, dokler se ne dvignejo cene sirovin in zmanjšajo razne ovire mednarodni trgovini. V splošnem se je gospodarski položaj države znatno zboljšal in kriza zaupanja izginja. Dohodki železnice so v prvem poletju bili letos za 3.5 milijonov funtov večji ko lani, kar je najbolj jasan dokaz o splošnem zboljšanju.

Število švicarskih »rajtajzovk« se je v I. 1933 povečalo od 571 na 591, število članstva pa od 51.386 na 53.593. Hranilne vloge so narasle od 159.1 na 171.4 milijonov frankov.

Odtok zlata iz Italije se nadaljuje. Po zadnjem izkazu italijanske banke se je znižala njena zlata podloga od 6.627 na 6.552 milijonov lir. Devizna podloga pa je narasla od 33.7 na 34.2 milijonov lir.

Občni zbori

Ljudska samopomoč reg. pomožna blagajna v Mariboru ima redni letni občni zbor v nedeljo, dne 15. julija ob 10. v mali dvorani Narodnega doma. — Na dnevnem redu je tudi izprememba pravil, in sicer zvišanje starostne meje, doba zavarovanja delegatov in zavarovanje za doto.

Tiskarna »Sava, d. d. v Kranju ima 14. redni občni zbor dne 23. julija ob 14. v tiskarniških prostorih.

Stavbna družba, d. d. v Ljubljani ima 61. redni občni zbor dne 26. julija ob 16. v prostorih Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Skupščina Združenja trgovcev v Litiji

V sredo, dne 4. t. m. popoldne je bila v prostorih g. Vojka Šribanja v Litiji redna letna skupščina združenja trgovcev za srez Litije.

Skupščino je vodil poslevoedeči podpredsednik Müller, ki je po otvoritvenem nagovoru dal besedo zveznemu tajniku I. Kaiserju, ki je v obširnem govoru poročal o sedanjem gospodarskem položaju in orisal težkoče, s katerimi se bori naša trgovina. Zlasti je obravnaval zaščito kmetov in razne uredbe; davčno preobremenitev trgovine in vzroke previsokega obdavčenja, omenil je nadalje akcije Zveze pri novelaciji zakona o obratih ter poročal o težkočah naše izvozne trgovine. Podrobno je govoril tudi o naši finančni in gospodarski politiki in končno o pomenu in važnosti stanovske organizacije jugoslovanskega trgovstva.

Sledilo je poročilo tajnika združenja Janka Končarja o gibanju članstva in o najvažnejših akcijah, ki jih je združenje podvzelo v korist svojega članstva.

Blagajniški izkaz za preteklo poslovno dobo je podal blagajnik J. Suša. Dohodki so znašali 26.031.78 Din, izdatki 22.301.45 Din. Skupnega premoženja izkazuje zdru-

ženje 26.031.38 Din. Član nadzorstvenega odbora Mirko Novak je predlagal blagajniku in upravi razrešnico, ki je bila soglasno odobrena.

K izpremembi pravil, ki jih je odredila kr. banska uprava, je poročal zvezni tajnik I. Kaiser. Izpremembo so zborovalci vzeli na znanje.

Proračun za tekoče leto izkazuje Din 23.000 in se bo kril iz rednih dohodkov združenja in iz doklade, ki se je znižala od 20 na 15% predpisa na pridobitino.

Pri slučajnostih se je na predlog Josipa Stermana razpravljalo o konzumnem združenstvu in o težkočah našega izvoza lesa v Italijo.

G. Josip Sterman je poudarjal nato veliko važnost skopljanskega kongresa in predlagal zboru, da izreče popolno zaupanje in toplo zahvalo zveznemu predsedniku Josipu J. Kavčiču za njegovo veliko delo, ki ga je izvršil ob ustanovitvi skupne organizacije jugoslovanskega trgovstva.

Razpravljalo se je še o krošnjarstvu, o posečanju zasebnikov po potnikih, nakar je podpredsednik Viktor Müller zaključil zborovanje.

Trgovinska pogodba z Bolgarsko

(Nadaljevanje.)

Čl. 16.

Če se vrne blago, poslano iz ene države v drugo, pošiljatelj, ker ne sprejme nastovnik blaga ali pa iz kakšnih drugih razlogov, se ne bo pobirala ob izvozu izvozna carina, že plačana uvozna carina pa se povrne ali pa se odstopi od izterjavanja dolžne uvozne carine, to pa pod pogojem, da je bilo blago do ponovnega izvoza pod kontrolo carinarnice in da se izvrši ponovni izvoz na podlagi istega prevoznega dokumenta v roku treh mesecev po uvozu in da ni izvršena nobena izprememba na blagu.

Čl. 17.

Glede tranzita bodo uporabljale obe pogodbeni državi v svojih medsebojnih odnosih določila konvencije in statutov o svobodnem tranzitu, ki so bili podpisani v Barceloni, dne 20. aprila 1921.

Čl. 18.

1. Pod pogojem, da preidejo na ozemlje ene od pogodbenih strank in da ga zapuste, pri tem izpolnjuječ zakone in pravilnike poslednje, bodisi s svojim ladijskim tovorom, bodisi brez njega v lastnosti prevoznega sredstva so oproščeni za osebe ali tovor, vsake uvozne ali izvozne takse;

a) parniki in ladje vsake vrste, razumevajoč pri tem tudi njih običajni inventar in opremo, njihovo ročno lekarno, ko tudi rezervne dele in orodje, ki se prevažajo istočasno na navedenih parnikih in ladjah in ki služijo za popravila v primeru pokvar na ladjih;

b) lokomotive z ali brez tenderja, ko tudi vagoni s svojo običajno opremo;

c) letala z vsemi za letanje potrebnimi predmeti, ko tudi z rezervnimi deli in orodjem, ki je potrebno za popravilo;

2. Prav tako je oproščeno vsake uvozne ali izvozne takse vse gorivo, ki se nahaja na ladjah ali lokomotivah in letalih ene od pogodbenih strank v količini, ki odgovarja dolžini pota na carinskem področju druge pogodbene stranke, ko tudi obleka, perilo, živila in monopolski predmeti — ti poslednji le v količini, ki jo dopuščajo predpisi uvozne države — kar uporablja posadka za svojo osebno uporabo in potrošnjo.

3. Predmeti in material, ki se nahajajo na parnikih, ladjah in letalih, morajo biti vpisani v inventar plovnega objekta. Če niso vpisani v inventar, morajo biti vpisani v posebno knjigo.

4. Inventar in vpisna knjiga se morata obvezno pokazati carinarnicam in carinškim organom, če to zahtevajo.

Čl. 19.

1. Ladje vsake pogodbene stranke, njih tovari, komandant in posadka uživajo v pristaniščih in teritorialnih vodah druge pogodbene stranke v vsakem pogledu iste pravice ko domače ladje ali one držav z največjimi pravicami.

2. Nacionalno postopanje za ladje in njih tovore se ne nanaša na:

a) privilegije, ki so dovoljeni domačemu ribolovu;

b) posebne določbe, izdane v svrhu pospeševanja domačega paroplovstva s subvencijami;

c) ugodnosti, dovoljene domačim športnim društvom;

č) kabotažo (obrežno plovbo);

d) izvrševanje pilotske, remorkerske in signalne službe ter reševalnih del v pristanišču.

Čl. 20.

Ladje pogodbene stranke, ki plujejo v pristanišče druge bodisi da tu dopolnijo svoj tovor za tuje namembno pristanišče, bodisi da tu raztovorijo ves ali le del tovara, ki je tujega porekla, — neposredno prekladanje je tudi dovoljeno — morejo, izpolnjuječ dotične predpise zakonov in pravilnikov, zadržati del svojega tovara, namenjenega za drugo pristanišče te pogodbene stranke ali druge države in ga morejo tja ponovno izvoziti brez plačila takse za ta del svojega tovara. Te takse ne morejo biti večje od onih, ki jih morajo plačati domače ali ladje katere tretje države.

2. Pod istimi pogoji morejo pluti iz enega pristanišča v drugo ladje iste pogodbene stranke, bodisi, da izkrcajo potnike, ki prihajajo iz tujine, bodisi da tu vkrcajo potnike za tujino.

Čl. 21.

1. Državljanstvo ladje se vzajemno priznava v skladu z zakoni in pravilniki vsake pogodbene stranke na podlagi dokumentov in patentov, ki jih ima ladja in ki so izdani od pristojne oblasti vsake države.

2. Razen prodaje na podlagi sodne razsodbe, se ne morejo nacionalizirati ladje ene od pogodbenih strank v drugi brez deklaracije o izbrisu iz ladijskega registra, ki ga izda državna oblast, kateri ladje pripadajo.

3. Dokler se ne sklene poseben sporazum o medsebojnem priznavanju certifikatov o tonaži, se ladje vsake pogodbene

stranke ne podvržejo v pristanišču nobenemu novemu merjenju, plovne davščine in takse pa se plačajo na podlagi certifikatov o tonaži, ki so jih izdale pristojne oblasti države, katere zastavo imajo ladje, to pa, če so ti certifikati izdani v skladu s pravili, ki jih je določila Evropska donavska komisija in s pravili, ki jih je predpisala Družba za Sueški prekop.

4. Pravila in predpisi domače zakonodaje glede opreme, ureditve in varnosti ladij, ki jih uporablja vsaka pogodbeni stranka, se ravno tako priznajo v pristaniščih druge pogodbene stranke.

Čl. 22.

Kar se tiče plovbe na mednarodnih rekah bosta obe pogodbeni stranki v svojih medsebojnih odnosih uporabljale določila Barcelonske konvencije in statutov z dne 20. aprila 1921 o upravi plovbenih potov mednarodnega značaja ter konvencije z dne 23. julija 1921, s katero je določen definitivni režim na Donavi.

Čl. 23.

Nobena razlika se ne bo delala v postopanju z državljanii obeh pogodbenih strank, ki prihajajo iz svojih držav pri uporabi potniških tarif in taks za prenos prtljage, ravno tako tudi vseh dopolnilnih taks in davščin vsake vrste v notranjem prometu ko tudi tranzitu skozi ozemlje vsake pogodbene stranke. Izjeme so dovoljene le iz ozirov na državno varnost.

2. Z blagom, ki se naj prevozi na ozemlju ene pogodbene stranke, ko tudi z blagom z namembnim krajem na lastnem ozemlju, se bo postopalo ko z blagom iste vrste druge pogodbene stranke pod istimi pogoji tako glede njega ekspedicije in zaračunavanja prevoza pri uporabi notranjih tarif (lokalnih ali splošnih), ki so v veljavi v isti relaciji in v istem pravcu, ko tudi javnih taks, ki se plačujejo za prevoz blaga brez ozira na njegovo poreklo in namembo.

3. Pogodbeni stranki se obvezujeta, da poskrbita, da začeta njuni železniški upravi, če mogoče še pred uveljavitvenjem te pogodbe, pogajanja za določitev direktnih tarif za prevoz potnikov in blaga med obema državama in za tranzit skozi njuna ozemlja.

4. Pogodbeni stranki se obvezujeta, da uporabljata v prometu, prevozu in tranzitu tudi določila naslednjih mednarodnih konvencij:

a) konvencije o prevozu železniških potnikov in prtljage z dne 23. oktobra 1924, ko tudi dotičnega protokola z dne 1. oktobra 1932.

b) konvencije o prevozu blaga z železnico z dne 23. oktobra.

(Dalje prihodnjic.)

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrovil in svetloilka srajec, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Seleburova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Sporazum Rumunije s tujimi upniki

Rumunska vlada je končno dosegla sporazum s tujimi upniki. Po tem sporazumu plača v prvem letu le 25% tujih plačil, v 2. letu 35 in v 3. 42%. Monopolska uprava pa mora transferirati v prvem letu 50%, v drugem 55% in v 3. letu 60% svojih obvez.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 7. julija objavlja med drugim: Pravilnik o kolonizacijskem skladu kmetijskega ministrstva — Pravilnik za izvrševanje zakona o zatiranju spolnih boleznih — Odredbo o nazivih pogostinskih podjetij — Izpremembo naredbe o obratovalnem času v pogostinskih podjetjih — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitek.

Elektrotehnična razstava v Zagrebu

Zveza elektrotehničnih podjetij v Beogradu ima svojo letno skupščino v Zagrebu v dneh od 7. do 9. septembra. Ob tej priložnosti bo tudi kongres vseh električnih central v državi in bo tudi organizirana posebna elektrotehnična razstava v okviru zagrebskega mednarodnega sejma od 1. do 10. septembra. Elektrotehnična razstava poudarja jasn pregled sedanje in bodoče elektrifikacije severo-zapadnega dela naše države in ima poleg tega namen, da propagira uporabo električne energije v obrtu in gospodinjstvu, kakor tudi v kmetijstvu. Interesante opozarjamo na to razstavo. Informacije dobijo ali neposredno pri mestni električni centrali v Zagrebu ali pa pri Savezu električnih central Savske banovine v Zagrebu, Gundulićeva ul. št. 18.

Nabava žveplene kisline

Zbornica za TOI v Ljubljani je dobila od zavoda »Obilježev« pri Kruševcu pismo, v katerem zavod sporoča, da proda večjo količino koncentrirane žveplene kisline (vitriola) jakosti 93 do 94% po ceni 1.05 Din za kg, franko zavod »Obilježev«. V pismu se pravi nadalje, da morejo to kislino zelo dobro uporabiti barvarji za barvanje. Opozarjamo obrtnike na to ponudbo.

Cena stalnih železniških kart

Po sklepu Generalne direkcije železnic velja od 1. avgusta dalje stalna karta za vse proge, ki so v upravi državnih železnic: enomesečna I. razreda 4000 Din, II. razreda 3.225 Din, III. razreda 1900 Din; tromesečna karta I. razreda velja 10.000 Din, II. razreda 8.315, III. razreda 4.750 Din. Šestmesečna karta I. razreda velja 18.000 Din, II. razreda 14.965 Din in III. razreda 8.530 Din. Celoletna karta I. razreda 32.000 Din, II. razreda 26.600 Din in III. razreda 15.200 Din. Ta določila pa ne veljajo za karte, ki so bile izdane po določilih, ki so bila v veljavi do 1. avgusta t. l. Radovedni smo, koliko ljudi bo vzelo te karte.

Mednarodni borzni indeks

Promet je bil v preteklem tednu na vseh velikih borzah slab, vendar pa so tečaji v glavnem ohranili svojo višino, kakor je razvidno iz teh števil:

Koncem	2.6.	9.6.	16.6.	23.6.	30.6.
1927					
= 100%					
London	76.3	77.3	75.8	76.3	
Pariz	58.1	58.1	57.9	57.6	57.1
Beilin	30.5	31.9	32.3	31.8	31.9
Milan	76.4	77.8	78.4	79.5	80.4
Praga	56.8	56.4	56.9	56.8	56.9
Dunaj	31.1	30.2	30.2	30.0	30.0
Bruselj	24.5	24.8	25.1	24.4	24.3
Amsterdam	31.9	31.7	31.7	31.9	32.1
Stockholm	12.0	11.4	11.4	11.6	11.8
Curij	39.7	40.1	40.1	39.0	38.5
New York	53.7	58.3	58.3	58.1	56.7

Na podlagi indeksnih števil delniških tečajev na 11 velikih borzah izračunjeni mednar. borzni indeks je v preteklem tednu napredoval za 1/4 odstotka na 45.1%.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz restavraterke Katarine Korošec v Ptuj, ker ni kritja za stroške postopanja.

Potrjene so poravnave:

trgovca Vladislava Ilića v Mariboru proti plačilu 40% kvote, plačljive v 4 enakih obrokih, trgovca Janka Šabca v Ljubljani in Cezarja Menardija, trgovca v Ljubljani.

Novi bolgarski proračun

Ministrski predsednik Georgijev je izjavil, da je vlada že sprejela novi proračunski predlog. Dočim je znašal prejšnji, od sobranja sprejeti proračun 7.120 milijonov levov, je novi znižan za 570 milijonov na 6550 milijonov levov. Izdatki železniškega ministrstva pri tem niso upoštevani. Z novim proračunom bo odpravljenih okoli 6220 uradniških mest. Novi proračun je popolnoma uravnotežen in tudi realen, ker je izdelan le na podlagi dejanskih letošnjih dohodkov. Novi proračun se začne s 1. januarjem 1935 in ne več s 1. aprilom. Končno je izjavil ministrski predsednik Georgijev, da se bo izvedla davčna reforma s posebnim zakonom.

Gospodarski odnošaji Poljske z Rusijo

Po pogajanjih med poljskim zunanjim ministrom in sovjetskim veleposlanikom v Varšavi so bile znatno znižane poljske uvozne carine na razne sovjetske proizvode. Nato je bilo sovjetsko veleposlanstvo od svoje vlade pooblašeno, da sklene znatne kupčije s Poljsko.

DOBAVA — PRODAJA

Gradbeni oddelk Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 10. julija ponudbe o dobavi vijakov.

(Pogoji so na vpogled pri depozitni blagajni te direkcije.)

Režijska komisija Celje sprejema do 10. julija ponudbe o dobavi 2000 kg bencina, 200 kg avtomobilskega olja, 100 kg konsistentne masti, 50 kg karbida, 2 kg solne kisline in sredstva za krpanje gume.

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 15. julija ponudbe o dobavi rabljenega avtobusa.

Direkcija drž. železnice Subotica sprejema do 16. julija ponudbe o dobavi jekla, pločevine, železa, cinkove barve, gume, ščetk, brusnih plošč itd.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 18. julija ponudbe o dobavi 500 m jamskih tračnic, 2200 kg strojnega olja, 500 kg dinamita olja in 600 kg strojne masti.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 19. julija ponudbe o dobavi raznega vrvarskega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 19. julija ponudbe o dobavi 10.000 kg bukovnega oglja.

Dne 19. julija bo pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 5500 m tkanine za zastave.

Mestna uprava občine Jesenice odda v najem barako poleg carinarnice. Javna licitacija bo dne 21. julija ob 11. v občinski pisarni.

RAZNO

»Mati radija«, gošpa Marija Skłodowska-Curie, znamenita Poljakinja, ki je v zvezi s svojim možem, francoskim znanstvenikom Pierrom Curiejem odkrila radij, je umrla te dni v nekem savojškem sanatoriju. Umrla je kot žrtev svojega znanstvenega dela, ker je vsled dolgotrajnega posla z radijem in njegovih razkrajajočih žarkov oslabil njen organizem.

Minister za gozdove in rudnike dr. Ulmanky je prišel v Trbovlje, da se osebno spozna z razmerami v Trboveljskem revirju.

Trboveljska premogokopna družba je preklicala vse redukcije prejemkov njenih

namešencev in rudarjev. Gladovna stavka rudarjev se je torej v celoti posrečila.

Gladovna stavka trboveljskih rudarjev je bila popolna, a tudi simpatije vsega prebivalstva so bile na njih strani. Ko se je zvedelo, da je TPD redukcije plač preklicala, so se začeli rudarji vračati iz rokvov in stavka se je sama od sebe nehala, kakor se je tudi začela.

Skupini jugoslovanskih pravnikov in inženjerjev sta na obisku na Bolgarskem, kjer so bili vsi udeleženci zelo pristržno sprejeti.

Tvornica finega usnja in rokavic Jelen, d. d. v Karlovcu sklicuje za 19. julij občni zbor, na katerem je med drugim na dnevnem redu likvidacija družbe.

Iz mariborske kaznilnice so skušali pobegniti znani zločinci Lakner, Lombard in Pančur. Pri tem so ubili paznika Petrina. Lakner je skočil 20 m globoko na 2 cm debelo steklo, ki se je razbilo, a se je pri tem le nekoliko urezal. Padel je na glavo, ki pa je ostala cela. Pač rekordno trda buča.

Bivši cesar Viljem je baje v posebnem pismu na Hitlerja protestiral proti protimonarhistični propagandi, ki jo vodijo nekateri nar. soc. voditelji. V tem pismu pravi, da je dal dosedaj za nar. soc. stranko 35 milijonov mark in da mu je zato Hitler dal častno besedo, da pridejo Hohenzollernci zopet na prestol. Hitler bi v tem primeru postal vojvoda in dosmrtni častni kancelar.

Značilen za mišljenje prebivalstva v Nemčiji je proglas trgovinske zbornice v Halle, ki je objavila poziv, da prenehajo ljudje s prevelikim nakupovanjem blaga in živil. Ljudje kupujejo vse kar dobe, ker se boje, da se cene dvignejo ter posledic, ki morajo nastati vsled vedno večjih deviznih omejitev.

Bolgarska vlada je podaljšala zakon o žitnem monopolu za 4 mesece.

Lastnik tudi pri nas mnogo preveč čitanega »Neues Wiener Journala«, g. Lipowitz je izvršil v starosti 67 let samomor.

Atentat je bil izvršen na Antona Humeana, predsednika Ukrajinske banke v Lvovu, ker je bil zagovornik sporazuma med Poljaki in Ukrajinci.

Pri proslavi ameriškega narodnega praznika je bilo tudi letos vse polno nesreč. Listi poročajo, da je bilo sto ljudi ubitih, prav toliko pa težko ranjenih. Večinoma gre za prometne nesreče.

V državi Iowa v Ameriki je strmoglavilo na tla letalo. 5 oseb je bilo ubitih.

Število brezposelnih na Češko-slovaškem je znašalo koncem junija 586.700, to je za 89.200 manj ko v istem času lani.

Novi sovjetski stratosferni balon, s katerim se bo mogoče dvigniti v višino 40 kilometrov, je gotov.

Številne demonstracije proti Hitlerju in njegovim krvavim metodam so bile v Ameriki.

Trzna poročila

Ljubljanski živinski sejem

Na trg dne 4. junija je bilo prignanih: 79 volov, 26 krav, 9 telet, 2 velika prašiča, 228 prašičkov za rejo ter 135 konj. Kupčija je bila slaba in je bilo prodano le malo živine. Cene so bile te: voli I. vrste po 4-50 do 5, II. vrste po 4 do 4-50, III. po 3 do 4, debele krave po 2-50 do 3-50, klobasarice po 1-50 do 2-50, teleta po 5 do 6 Din za kg žive teže; prašički za rejo po 130 do 210 dinarjev za žival.

Zagrebski tedenski sejem

Vsled deževnega vremena je bil zadnji tedenski sejem v sredo slabše obiskan od prejšnjega tedenskega. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, le cene pisanim prašičem so se dvignile za 50 p, ker je bilo po njih veliko povpraševanje iz Slovenije. Tudi cena teletom je poskočila za pol dinarja. — Dogon: 14 bikov, 528 krav, 106 junic, 62 volov, 33 juncev, 396 konj in žrebet, 3 koze, 481 prešičev in 415 pujskov. — Cene: biki po 3-25 do 4-25, krave za mesarje po 3 do 3-25, za klobase po 2 do 2-25, junice za mesarje po 3-50 do 4-50 Din za kg žive teže, junice za rejo po 800 do 1000 Din za žival, voli I. vrste po 4-50 do 5, II. vrste po 3-50 do 3-75, bosanski voli po 3 do 3-25, junji po 3-50, teleta po 4-50 do 5-50, zaklana teleta po 7 do 7-50 (za kg mrtve teže), pitane svinje po 7-25 do 7-60, nepitane po 6 do 7, zaklane svinje po 10-50 do 11, pujski po 80 do 130 Din za žival, zaklana jagnjeta po 6 do 8 Din, koze po 6 do 8, lahki konji po 4 do 5 tisoč par, srednji po 5 do 6 tisoč, težki po 6 do 7 tisoč par, lahka žrebata po 1200 Din žival, srednji po 1500 do 2000 Din, konji za klanje po 0-50 do 1 Din. Konjem za klanje je padla cena, ker je bilo povpraševanje po njih nezadostno. — Detelja po 50 do 55, seno po 30 do 35, slama za steljo po 30 Din za 100 kil.

Prvo smederevsko grozdje na trgu

Ze pred enim tednom se je pojavilo na trgu prvo smederevsko grozdje, ki se je tedaj prodajalo po 10 dinarjev za kg. Sedaj pa je cena grozdju že zelo padla in tudi pri branjevcih se dobi grozdje že po 6 Din. Grozdje je zelo dobre kakovosti.

Program Ljubljanske radio-postaje

Nedelja, dne 8. julija. 8:15: Poročila — 8:30: Gimnastika (Pustišek Ivko) — 9:00: Versko predavanje (dr. Guido Rant) — 9:30: Trbovlje III. (Ludvik Mrzel) — 10:00: Prenos iz stolnice — 11:00: Radijski orkester — 12:00: Čas, češka lahka glasba na plošča — 16:00: Pomen in potreba standardizacije kmet. pridelkov (Alojzij Jamnik) — 16:30: Josip Jurčič: Jurij Kozjak — zvočna igra — 17:30: Slovenske narodne (reproducirani kvarteti in okleti) — 20:00: Schumannovi dueti, izvajata gđ. Korenčanova in g. Dermota — 20:45: Radijski orkester — 22:00: Čas, poročila, valčki v reproduc. glasbi.

Ponedeljek, dne 9. julija. 12:15: Orkester balalajk v reproduc. glasbi — 12:45: Poročila — 13:00: Čas, reproduc. operne koračnice — 18:00: Alkoholne in brezalkoholne sadne pijače (gđ. Traven) — 18:30: Janičarji II. (Rudolf Dostal) — 19:00: Radijski orkester — 19:30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 20:00: Sonatni večer, izvajata gg. Trost Ivan (violina) in Heribert Svetel (klavir) — 21:00: Narodne v ženskem tercetu — 21:30: Radijski orkester — 22:00: Čas, poročila, lahka glasba.

Torek 10. julija. 12:15: Ravelove kompozicije v reproduc. glasbi — 12:45: Poročila — 13:00: Čas, reproduc. orgelski koncert — 18:00: Otroški kotiček (Kunčičeva skupina) 18:30: Malo šale za naše male (reproduc. koncert) — 19:00: Sokolstvo — 19:30: Med prodajalci in kupovalci na ljubljanskem trgu (Ciril Hočvar) — 20:00: Mozartova ura, izvajata ga. Oberwalderjeva in Mirko Jelačin — 21:00: Radijski orkester. 22:10: Čas, poročila — 22:30: Angleške plošče.

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
V LJUBLJANI
priporoča špicerijsko blago, več vrst žganja, moko ter
deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudniško vodo
Lastna pražarna za kavo in mlini
za dišave z električnim obratom
Telefon št. 3000 Ceniki na razpolago!

**Trgovci! Naročajte blago pri
tvrdkah, katere oglašajo v
„Trgovskem listu“!**

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Iz proste roke

in v sporazumu z drugo solastnico se namerava
prodati

hiša

št. 8 na Mestnem trgu v Ljubljani,
v kateri je znana modna trgovina C. J. Hamann. Po-
drobna pojasnila daje in pismene ponudbe spreje-
ma podpisani konkurzni upravitelj do 20. Julija 1934

V Ljubljani, dne 5. julija 1934

LEON OZIMIČ, konkurzni upravitelj o imovini zapuščine po po-
kojnem Leonu Hamannu, Ljubljana, Gregorčičeva ulica št. 27/IV

Naročajte „Trgovski list“!